PILKKASUO Utajärvi Sakari Rehell 17.3. 1999

Johdanto

VAPO oy on tilannut kasvillisuutta ja maisemia käsittelevän selvityksen Utajärven kunnassa sijaitsevan Pilkkasuon alueelta. Maastotyöt tehtiin 28.7. ja 1. 10. 1998. Tällöin tarkasteltiin suon luonnontilaisia osia ja hiukan myös ojitettujen osien reunoja.

Tutkimuksessa on VAPO:n alueiden lisäksi myös niiden ympäristöä selvitetty niin, että voidaan arvioida mahdollisen turvetuotannon vaikutusta suokokonaisuuksiin. Alueelta on pyritty saamaan riittävä kuva kasvillisuustyypeistä ja luonnon merkittävyydestä. Maastotarkastelun lisäksi apuna on käytetty mustavalkoista ilmakuvaa. Suosta kirjoitetussa kuvauksessa on kasvillisuudesta mainittu esiintyvät suotyypit Eurolan ym. (1995) Suokasvillisuusoppaan mukaan. Lajistosta on mainittu lähinnä erityisen runsaita lajeja, indikaattorilajeja sekä erikoisia lajeja. Kunkin suotyypin peruslajistoa löytyy käytetyn suotyyppioppaan kuvauksista.

Kasvilajien uhanalaisuutta on tarkasteltu uusimman Oulun yliopiston kasvimuseon kokoaman listan mukaan (Ohenoja 1995). Suotyyppien uhanalaisuutta on tarkasteltu esim. Aapalan & Lindholmin (1995) listan mukaan.

Tutkimusalue on jaettu osa-alueisiin. Ne on rajattu niin, että ne ovat vesitaloudeltaan ja luonnoltaan mahdollisimman yhtenäisiä. Näin tuotantoa koskevia ratkaisuja voitaisiin mahdollisesti tehdä näiden rajojen mukaisesti.

Yleiskuvaus

Pilkkasuo on käsittänyt laajan ja moniosaisen suokokonaisuuden Utosjoen ja Potkunjoen välissä. Tämän kokonaisuuden lounaisosa on laajalti ojitettu metsänkasvatusta varten ja koillisosassa on suota kunnostettu turvetuotantoa varten. Tässä on tarkasteltu keskeistä ojittamatonta osaa, joka käsittää Pilkkasuon alunperinkin märimmät ja rimpisimmät osat Pilkkalammen ympärillä sekä joitakin karumpia reunaosia tästä luoteeseen. Tarkasteltu alue on tässä jaettu neljään osa-alueeseen. Jako on tehty lähinnä hydrologian ja kuivatusmahdollisuuksien mukaan.

Osa-alueet I, II ja III muodostavat yhdessä selkeän aapasuokokonaisuuden. Vesiä tulee suolle vallitsevasti itäisestä ja kaakkoisesta suunnasta kallioisesta kangasmaastosta melko laajalta alueelta. Suon itäreunaan kaivettu oja on muuttanut vesien tuloa suolle melko laajasti, voimakkaimmin osa-alueella I. Suolla vedet virtaavat rehevillä rimpi- ja kalvakkanevoilla kohti keskellä olevaa Pilkkalampea. Lammen lähellä tämä virtaus on osin keskittynyt puroon. Osa-alueella I vedet kerääntyvät kuitenkin pohjoisnurkan avorimmikoihin ja virtaavat täältä vallitsevasti kohti pohjoisessa olevaa ojitusaluetta.

Pilkkalammesta vesi virtaa länteen aluksi selvänä purona. Alempana tämä puro kuitenkin häipyy ja virtaus leviää laajalle, hyvin vetiselle rimpinevalle osa-alueen III keski- ja länsiosissa.

Osa-alue I käsittää suon itäreunan tuntumassa olevan osan, jolle ovat tyypillisiä jänteiset ruopparimpinevat. Suo on kauttaaltaan kohtalaisen rehevää, mesotrofista. Jänteet ovat selvät, tiivistä siniheinää kasvavat. Rimmet ovat usein kasvitonta ruoppaa ja avovettä.

Osa-alue II käsittää Pilkkalammen ympäristön ja lammen tärkeimmän valuma-alueen. Lammen kaakkoispuolisella aukealla ovat vallitsevina mesotrofiset, osin rimpiset kalvakkanevat. Lammen tuntumassa on harvapuustoisia, mesotrofisia, lyhytkorsirämeitä. Aukean keskiosissa on rimpinevoja, ne ovat mesotrofisia, yleensä saraisempia kuin osa-alueella I. Selvästi avovetistä ruoppapintaa on vain paikoin pienialaisesti. Jänteet ovat yleensä jouhisaran vallitsemia, siniheinää on vain paikoin. Lammen itäpuolella on pieni, lampeen laskeva puro. Se alkaa rehevien kalvakkanevojen keskeltä. Aluksi sen reunat ovat tiivistä siniheinää kasvavaa nevarämettä. Lammen tuntumassa puron varsi on luhtaisempaa, pienialaisesti täällä on ruoho-heinäkorpea. Lammen rannoilla on saranevoja, märimmissä kohdissa luhtanevaakin. Lammen pohjoispuolella on mesotrofista, jossain määrin kausikuivalta vaikuttavaa lyhytkorsinevaa ja nevarämettä. Lounaispuolella on karuja saranevoja ja tupasvillarämeitä.

Osa-alue III sijoittuu lammen länsipuolelle, lammesta lähtevän puron molemmille puolille. Aluksi puro on selvä, sen reunoilla on kapealti mesotrofisen nevakorven tapaista koivikkoa. Kauempana purosta on jänteistä, mesotrofista rimpinevaa. Lännempänä puron vedet leviävät vetiselle rimpi- ja saranevalle. Jänteet rimpinevalla ovat täällä melko epäselvät, saratuppaista muodostuvat. Tämän vetisen alueen pohjoisreunalla on mesotrofista kalvakkanevaa ja pienen saaren tuntumassa jänteistä rimpinevaa.

Osa-alue IV käsittää edellä kuvatun rehevän aapasuokokonaisuuden pohjoispuolella olevia, karumpia, yleensä välipintaisia soita. Niiden keskeiset osat sijoittuvat turvetuotantoa varten kuivatun kentän reunoille. vedet täältä virtaavat koilliseen ojitusalueelle ja sitä myöten Utosjoen suuntaan. Laaja-alaisin suotyyppi tällä osa-alueella on oligotrofinen lyhytkorsineva. Pohjoisen lahdekkeen keskellä on myös oligotrofista rimpinevaa, jolla on rahkasammalrimmet.

Suokasvillisuus
Tavatut luonnontilaiset suotyypit:
Osa-alue I:
Oligotrofinen lyhytkorsineva (rahkainen),
mesotrofinen kalvakkaneva (rimpinen),
mesotrofinen rimpineva (avovetinen ruopparimpineva).

Osa-alue II:
Ruoho-heinäkorpi,
mesotrofinen nevakorpi,
tupasvillaräme,
mesotrofinen lyhytkorsiräme,
kausikuiva, mesotrofinen lyhytkorsiräme ("siniheinäräme", puron varressa),
mesotrofinen lyhytkorsineva,
mesotrofinen kalvakkaneva (rimpinen),
mesotrofinen rimpineva (saraista ruopparimpinevaa),
oligotrofinen saraneva,
luhtaneva.

Osa-alue III:
Mesotrofinen nevakorpi,
tupasvillaräme (rahkainen),
oligotrofinen sararäme,
oligotrofinen lyhytkorsineva,
oligotrofinen kalvakkaneva,
mesotrofinen kalvakkaneva,
mesotrofinen rimpineva (osin jänteinen, sara-ruopparimpinen, osin luhtaisempi, lähes jänteetön),
mesotrofinen saraneva.

Osa-alue IV:
Tupasvillaräme (rahkainen),
oligotrofinen sararäme,
oligotrofinen lyhytkorsineva,
oligotrofinen rimpineva (rahkarimpineva),
oligotrofinen saraneva.

Kasvilajisto
Osa-alueen I pohjoislaidan avovetisen rimpinevan jänteillä vallitsevat siniheinä (Molinia coerulea) ja tupasluikka (Trichophorum caespitosum). Sammalkerros on aukkoinen, paikoin joitakin rahkasammalia (Sphagnum papillosum, S. subfulvum). Lisäksi kasvaa yleisesti villapääluikkaa (Trichophorum alpinum), tähtisaraa (Carex echinata), mähkää (Selaginella selaginoides) ja karhunruohoa (Tofieldia pusilla). Liuskakämmeköitä tavattiin melko runsaasti, mutta niitä ei pystytty määrittämään tarkasti lajilleen. Kasvit muistuttivat jossain määrin kaitakämmekkää, mutta lehdet kuitenkin pilkuttomat ja kukat suht. vaaleat. Kasvimuseon mukaan kyseessä on joku, mahdollisesti maariankämmekän (Dact. maculata) ryhmään kuuluva hyvin poikkeava tyyppi tai risteymä.

Rimmet tällä osa-alueella ovat keskiosista laajasti kasvittomia. Niiden reunoilla laaja-alaisesti tavattavista lajeista mainittakoon luhtavilla (Eriophorum angustifolium), raate (Menyanthes trifoliata), valkopiirtoheinä (Rhynchospora alba), rimpivihvilä (Juncus stygius), keräpäärahkasammal (Sphagnum subsecundum) sekä ruskopiirtoheinä (Rhynchospora fusca).

Osa-alueen II rimpinevojen välipinnoilla ja jänteillä yleensä vallitsevat jouhisara (Carex lasiocarpa), kalvakka rahkasammal (Sph. papillosum) ja luikkalajit. Siniheinää on paikoin. Edellisen osa-alueen vaateliaista lajeista

ruskopiirtoheinä, karhunruoho ja kämmekkä esiintyvät vain paikoin niukanlaisesti. Sen sijaan vaaleasara (Carex livida) kasvaa paikoin rimmissä.

Lammen itäpuolen puronvarressa siniheinä on tiiviinä kasvustona ja sammalkerros on aukkoinen. Pensaskerroksessa tavataan katajaa ja paatsamaa. Painanteissa on paikoin saraikkoa (pullosara, järvikorte ja raate).

Osa-alueen III vetisillä sara- ja rimpinevoilla vallitsevat mm. mutasara (Carex limosa), jouhisara, raate, järvikorte (Equisetum fluviatile), vaaleasara, villapääluikka sekä keräpäärahkasammal ja sararahkasammal (Sphagnum fallax). Paikoin näkyi mm. suoputkea (Peucedanum palustre) ja suovalkkua (Hammarbya paludosa). Tämän pohjoispuolisella mesotrofisella kalvakkanevalla kasvoi pienialaisesti velttosaraa (Carex laxa), seurassaan mm. jouhisara, siniheinä, järvikorte, kalvakka rahkasammal ja keräpäärahkasammal.

Osa-alueen IV lyhytkorsinevoilla vallitsevat tupasvilla (Eriophorum vaginatum) ja silmäkerahkasammal (Sphagnum balticum) sekä yleinen rahkasammal (Sphagnum recurvum coll). Minerotrofiaa osoittavat paikoin pullosara (Carex rostrata), riippasara (Carex magellanica) sekä rahkasara (Carex pauciflora). Rimpinevojen rimpipinnoilla on yleensä melko yhtenäinen rahkasammalpinta (Sphagnum balticum, Sph. lindbergii), runsaita ovat myös tupasvilla ja leväkkö (Scheuchzeria palustris).

Luonnontilaisuus
Tarkasteltu alue on pääosin ojitusalueiden ympäröimä.

Voimakkaimmin ojittamattomaan osaan vaikuttava reunaoja on suon itäreunassa. Tänne on vedetty pitkä ja syvä oja, joka johtaa suon itäpuoliselta valuma-alueelta tulevat vedet pohjoiseen. Oja on johdettu osa-alueen I pohjoisnurkan avorimpeen, mistä pieni puro lähtee kohti pohjoista ojitusaluetta. Näin tämä oja on muuttanut etenkin osa-alueen I vesitaloutta voimakkaasti, vedet eivät enää pääse osa-alueen keskiosan rimpinevoille luontaisesti. Tämän osa-alueen itäreunan kalvakkanevoilla onkin kauttaaltaan havaittavissa selvää kuivahtamista (taimien ilmestymistä, vaivaiskoivun ja siniheinän runsastumista) usein jopa 200 metrin päähän ojasta. Osa-alueen pohjoisnurkan avorimmikoissa veden virtaus on vastaavasti ehkä jopa lisääntynyt. Täällä kasvillisuus näytti aivan luonnontilaiselta.

Osa-alueen II vesitalous on muuttunut ojitusten vuoksi selvästi vähemmän kuin osa-alueen I. Edellä mainitun itäreunan ojan kuivatusvaikutus näkyy itänurkassa sekä osa-alueiden I ja II rajan tuntumassa. Eteläreunalla ojitusalueiden vedet parista kohdasta tulvivat avosuolle ojien päistä ja näin lammen etelä- ja kaakkoispuolen rimpi- ja kalvakkanevat ovat jokseenkin luonnontilaisia.

Osa-alueen itäosan nevoilla näkyy pari vähäistä. lähes huomaamattomaksi umpeutunutta ojaa (ilmeisesti navero-ojia). Näiden kuivatusvaikutus on yleisesti jäänyt heikoksi; paikoin itäreunan tuntumassa ne ovat jonkin verran kuivattaneet ympäristöään (mm. siniheinä on lisääntynyt joillakin jänteillä). Lähempänä lampea nämä ojat häipyvät täysin ja suot näyttävät täysin luonnontilaisilta.

Osa-alue III edustaa Pilkkasuon rehevän aapasuokokonaisuuden luonnontilaisinta osaa. Keskeisen osan vesitalouteen vaikuttaa voimakkaimmin Pilkkalammesta lähtevä puro, jonka vesimäärä lienee lähes luontaista suuruusluokkaa. Länsi- ja lounaisreunan ojat sijaitsevat suon alareunassa ja niiden vaikutus avosuolle päin on ollut hyvin vähäinen. Joitakin epämääräisiä navero-ojan tapaisia on täälläkin tehty keskeisille avosoille, mutta ne ovat kaikki aivan täynnä vettä ja lähes huomaamattomiksi umpeutuneet. Minkäänlaista kuivatusvaikutusta niillä ei näytä olleen.

Osa-alueen IV suot ovat pääosin luonnontilassa. Kankaiden reunat ovat täällä ojittamattomat. Osa.alueen suot rajoittuvat kuitenkin itäreunaltaan turvetuotantoa varten ojitettuun alueeseen. Tämän ojituksen kuivatusvaikutus näkyy rimpisellä avosuolla noin sadan metrin päähän (rimpipinnat kuivaneet ja mm. tupasluikka runsastunut).

Maisema
Tarkasteltu alue koostuu useasta erillisestä avosuosta, joita kangassaarekkeet ja harvapuiset nevarämeet erottavat toisistaan. Laajin yhtenäinen avosuonäkymä ulottuu Pilkkalammelta länteen yli koko osa-alueen III. Tämä muodostaa komean suomaiseman, jonka osasina ovat metsä- ja suorantainen lampi ja siihen rajoittuvat vetiset avosuot.

Suon itäosan avosuot ovat jonkin verran pienialaisempia ja usein reunojen ojitus ja kuivahtaminen näkyvät maisemissakin. Osa-alueen I pohjoisnurkan avorimmikko on kuitenkin hyvin näyttävä.

Osa-alueella IV aukeavat varsin laajat ja komeat suonäkymät. Etenkin aivan pohjoisimman lahdekkeen märät rimpinevat ja niitä reunustavat metsät muodostavat erämaisen maiseman. Tosin viereisen, laajan ojitetun kentän harvat taimikot näkyvät laajalle.

Suoalueen poikki kulkeva sähkölinja on pieni, eikä erotu maisemassa merkittävästi. Kartassa merkitystä poiketen se ei kulje laajojen avosoiden yli, vaan kangasmaiden (Saittalanmaa-Koivusaari-Hautasaari) laidoilla.

Monikäyttö
Hillaa kasvavia mättäikköjä on paikoin lähinnä osa-alueen IV reunamilla.

Edustavuus
Pilkkasuon osa-alueet I, II ja III muodostavat laajan ja rimpisen aapasuokokonaisuuden, jonka keskellä on Pilkkalampi. Tämä osa on kohtalaisen rehevää, lähes kauttaaltaan mesotrofista. Rimpinevat ovat laajoja ja monimuotoisia. Täällä on sekä avovetisiä ruopparimpiä että erilaisia saraisempia rimpiä laajalti. Parhaat rimpinevat ovat kasvillisuudeltaan poikkeuksellisen rikkaita. Täällä tavataan useita uhanalaisia ja silmälläpidettäviä kasvilajeja. Ojitukset, erityisesti itäreunan oja, ovat muuttaneet vesitaloutta paikoin selvästi ja kuivahtaminen on itäreunalla laajaa. Lajistoltaan arvokkaimmat osat ovat kuitenkin edelleenkin jokseenkin luonnontilaisen kaltaisia.

Tätä aapasuokokonaisuutta voidaan lähinnä hyvän lajiston vuoksi pitää luonnoltaan arvokkaana, vaikka puutteet luonnontilaisuudessa ovat paikoin vakavia. Tässä se on vielä jaettu kolmeen osaan, jotta voitaisiin tarkastella sitä, mitä jää jäljelle, jos osa tästä kokonaisuudesta otetaan tuotantoon. Näistä osa-alue I on turvetuotantoa ajatellen kovin vetistä ja suhteellisen ohutturpeista ja siitä pääosa onkin VAPO:n alueen ulkopuolella. Osa-alue II kuuluu VAPO:n alueeseen. Sen kuivaaminen ilmeisesti edellyttäisi Pilkkalammen kuivaamista. Osa-alue III voitaisiin ottaa käyttöön Pilkkalampea kuivaamatta.

Osa-alueella I ovat pohjoisnurkan avovetiset rimpinevat edustavia ja kasvillisuudeltaan arvokkaita. Muualla tällä osa-alueella reunaojan aiheuttama kuivahtaminen on kuitenkin laajaa ja hidasta muuttumista voi tapahtua tärkeimmillä rimpinevoillakin. Kokonaisuudessaan tätä osa-aluetta voitaisiin pitää luonnonsuojelun kannalta arvokkaana vain, mikäli luonnontilaa saataisiin palautettua tukkimalla itäreunan ojaa joistakin kohdista.

Osa-alue II on jonkin verran edellistä luonnontilaisempi. Erityisesti Lammen ympäristö on vaihteleva ja edustava. Osa-alueen I harvinaisia lajeja tavataan tälläkin osa-alueella, mutta niukemmin.

Osa-alue III on jokseenkin luonnontilaista, rehevää suota, jonka kasvilajisto on monipuolinen. Se on selvästi reunavaikutteisempaa kuin suon muut osat ja lajisto poikkeaa selvästi osa-alueiden I ja II lajistosta.

Osa-alue IV on jo selvemmin edellä kuvatusta keskeisestä aapasuokokonaisuudesta erillään. Se käsittää karuja nevoja, joiden kasvillisuus on melko niukkalajista. Tämä osa-alue rajoittuu suoraan ojitettuun turvetuotantoalueeseen.

Uhanalaiset kasvilajit ja suokasvillisuustyypit
Ruskopiirtoheinä on tässä maakunnassa nimetty uhanalaiseksi, vaarantuneeksi. Sitä tavataan rehevien rimpinevojen ruoppapinnoilla ja kausikuivien lampareiden reunoilla. Levinneisyydeltään se on lounainen laji, joka on täällä lähellä pohjoisrajaansa. Kasvupaikaltaan se vaatii ainakin kausittaista märkyyttä ja kilpailulta vapaata tilaa. Ympäristön suojelusoilta laji tunnetaan Utajärven Olvassuolta (pienehkö esiintymä aikanaan ojitetulla, nyt luonnontilaan palautetulla osalla suota), Vaalan Kuvajannevalta sekä Pudasjärven Hirvisuolta ja Kuusisuolta.

Pilkkasuolla ruskopiirtoheinää kasvaa varsin runsaasti osa-alueen I pohjoisnurkan avovetisellä ruopparimpinevalla. Lisäksi on yksittäisiä, pienempiä kasvustoja osa-alueen II keskeisissä osissa. Kaikki havaitut kasvustot olivat jokseenkin luonnontilaiselta näyttävällä suolla, kuivahtaneella osalla lajia ei havaittu. Pilkkasuon ruskopiirtoheinäesiintymiä voidaan pitää laajuutensa ja runsautensa vuoksi erityisen merkittävinä.

Velttosara on tässä maakunnassa nimetty uhanalaiseksi, vaarantuneeksi. Se on mesotrofisten, jonkin verran keskustavaikutteisten nevojen ja lettojen välipintalaji. Sitä on maassamme varsin laajalla alalla, eniten ehkä Peräpohjolassa, mutta missään se ei ole yleinen ja useimmat esiintymät ovat pieniä. Ympäristön suojelusoilta se tunnetaan ainakin Säippäsuon Loirassuolta (Utajärvi) ja Sarvisuon Kiviarolta (Vaala).

Pilkkasuolta velttosaraa löytyi niukasti osa-alueelta III. Täällä näkyi kasvustoja harvakseltaan noin 30 metrin matkalla mesotrofisella kalvakkanevalla. Paikkaa voidaan pitää luonnontilaisena. Tosin vähäinen navero-ojan tapainen

tännekin joskus on kaivettu, mutta se oli jokseenkin umpeutunut ilman että olisi kuivattanut ympäristöään yhtään. Osa velttosarakasvustoista kasvoi aivan tämän ojan tapaisen reunoilla, ja näyttääkin mahdolliselta, että laji olisi jonkin verran hyötynyt kaivun yhteydessä paljastuneesta avoimesta tilasta. Velttosaralle sopivaa suota on Pilkkasuolla melko laajasti, mahdollisesti tätä vaikeasti havaittavaa lajia on suolla runsaamminkin.

Karhunruoho on lettojen ja parhaiden mesotrofisten nevojen välipintalaji. Se on Lapissa ja paikoin Kainuussa melko tavallinen. Täällä Pohjanmaalla se on harvinaisempi, ja luokiteltu silmälläpidettäväksi, taantuneeksi. Pilkkasuolla sitä tavattiin usealla paikalla melko laajojakin esiintymiä. Eniten sitä näkyi osa-alueen I pohjoisnurkassa. Pienempiä esiintymiä löytyi osa-alueen II keskiosista ja osa-alueen III pohjoisosan rimpinevalta.

Suovalkku on rehevien, jonkin verran reunavaikutteisten sara- ja rimpinevojen laji. Sitä on Pohjois-Pohjanmaalta tavattu varsin monilta aapasoilta, yllensä kuitenkin melko pieniä esiintymiä. Ojituksille laji on erityisen herkkä. Laji onkin täällä luokiteltu silmälläpidettäväksi, taantuneeksi. Pilkkasuolla suovalkkua näkyi osa-alueen III märimmillä nevoilla harvakseltaan melko laajalla alalla ja lisäksi osa-alueen I keskiosissa hyvin niukasti.

PILKKASUO

Kartan selitykset:

	Tarkastellun alueen raja
	Osa-alueiden raja
RhK	Ruoho-heinäkorpi
meNK	Mesotrofinen nevakorpi
TR	Tupasvillaräme
raTR	Rahkainen tupasvillaräme
meLkNR	Mesotrofinen lyhytkorsiräme
meLkNR*	Kausikuiva mesotrofinen lyhytkorsiräme
olSR	Oligotrofinen sararäme
meSR	Mesotrofinen sararäme
olLkN	Oligotrofinen lyhytkorsineva
raLkN	Rahkainen lyhytkorsineva (ombro-oligotrofinen)
meLkN	Mesotrofinen lyhytkorsineva
olKaN	Oligotrofinen kalvakkaneva
meKaN	Mesotrofinen kalvakkaneva
meriKaN	Mesotrofinen rimpinen kalvakkaneva
olRiN	Oligotrofinen rimpineva
meRiN	Mesotrofinen rimpineva
meruRiN	Mesotrofinen ruopparimpineva (avovetinen)
olSN	Oligotrofinen saraneva
meSN	Mesotrofinen saraneva
LuN	Luhtaneva
ku	kyseinen suotyyppi kuivahtanut
Oj	Ojitettu alue
	havaittu selvä virtaus ojassa
	havaittu ojasta tulvivan vettä suolle
	rehevä alue, jolla silmälläpidettävää karhunruohoa kasvaa
	muu uhanalaisen tai silmälläpidettävän kasvin kasvupaikka (1 = ruskopiirtoheinä, 2 = velttosara, 3 = suovalkku)
	avosoiden liuskakämmeköiden esiintymiä

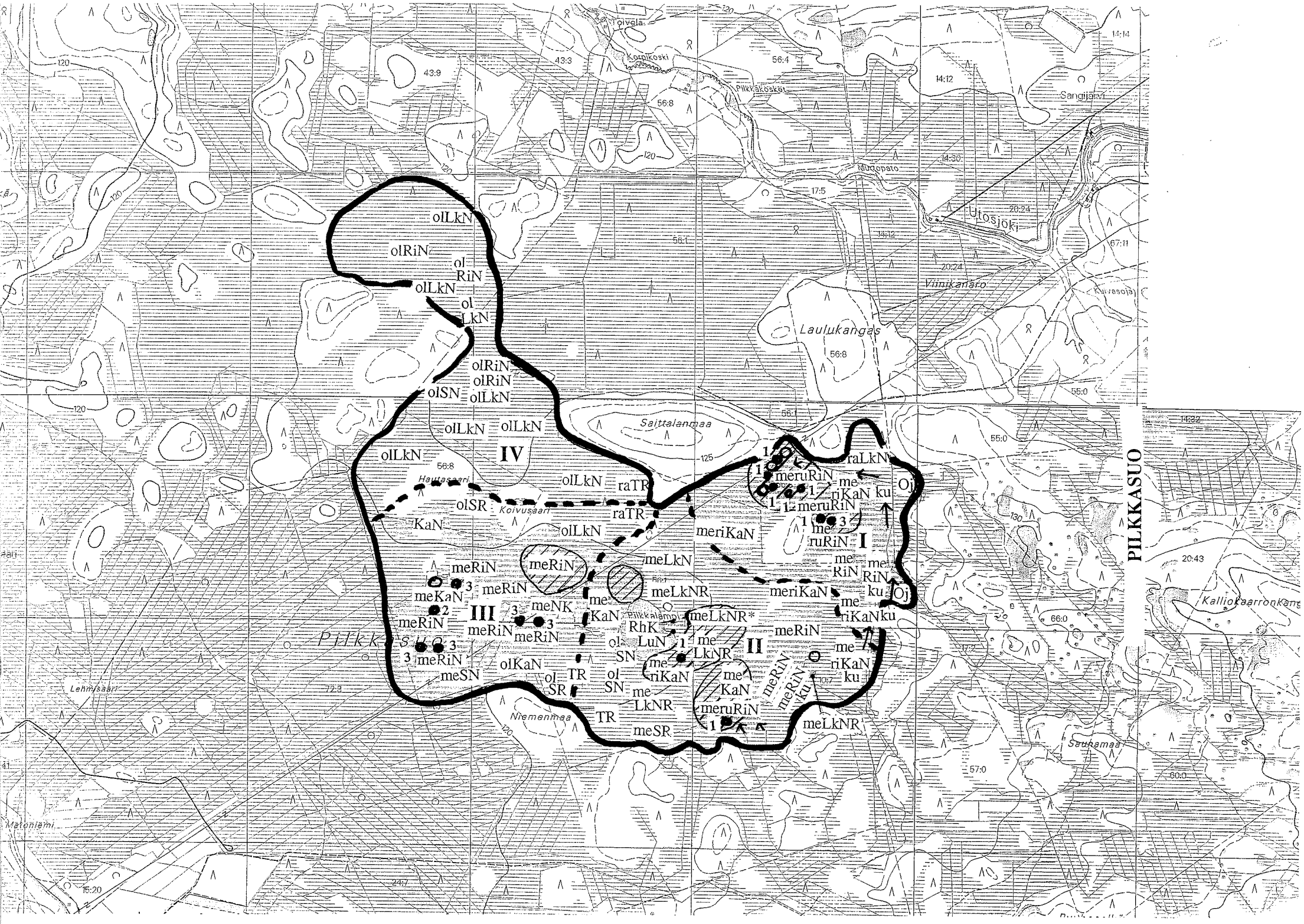
PILKKASUO
I
II
III
IV
olLkN
olRiN
olSN
olLkN
olLkN
olLkN
olLkN
olLkN
olLkN
olSR
KaN
olLkN
raTR
raTR
meriKaN
meLkN
meLkNR
meLkNR*
meRiN
meRiN
meRiN
meRiN
meRiN
meRiN
meRiN
meRiN
meRiN
meRiN
meKaN
meNK
meSN
olKaN
TR
SR
SN
RhK
LuN
meLkNR
meSR
meruRiN
raLkN
Oj
Kaunikoski
Pilkkakoski
Sangijärvi
Ylösjoki
Viinikanaro
Laulukangas
Saittalanmaa
Hautasaari
Koivusaari
Pilkkalampi
Niemenmaa
Lehmisaari
Matoniemi
Kalliokaarronkang
Sauhamaa

Pilkkasuo 1.
Näkymä osa-alueen I pohjoisnurkasta kohti etelää. Mesotrofista, avovetistä ruopparimpinevaa, jossa mm. laajoja ruskopiirtoheinäkasvustoja.

Pilkkasuo 2.
Näkymä osa-alueen II keskiosista, Pilkkalammen itäpuolella olevan pienen puron varren rämeeltä. Erittäin tiivistä siniheinää kasvavaa mesotrofista nevarämettä.

Pilkkasuo 3.
Näkymä Pilkkalammelta. Kuva on otettu lammen lounaisrannan oligotrofiselta saranevalta lammen yli kohti koillista.